

В. І. Гайдай,
аспірант кафедри публічної політики та політичної аналітики,
Національна академія державного управління при Президентові України, м. Київ
ORCID ID: 0000-0003-4441-6596

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.23.138

МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗБІЛЬШЕННЯ НАДХОДЖЕНЬ ПДФО ДО МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

V. Haidai,
Postgraduate student of the Department of Public Policy and Political Analytics,
National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv

MECHANISMS OF STATE REGULATION OF INCREASE OF PIT REVENUES TO LOCAL BUDGETS IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION

Статтю присвячено теоретичному вивченню складових частин місцевих бюджетів, виявленню основного джерела увласних доходів місцевих бюджетів в Україні, пошуку взаємозв'язків між джерелами доходної частини місцевих бюджетів та обов'язковими платежами до Державного бюджету.

Визначено складові частини місцевих бюджетів, встановлено склад доходної частини місцевих бюджетів. Виявлено основне джерело доходів місцевих бюджетів у 2012—2019 роках увласних доходах місцевих бюджетів. Встановлено, рівень надходжень до загального фонду місцевих бюджетів від податку на доходи фізичних осіб. Розглянуто сучасний стан нарахування та сплати податку з доходу фізичних осіб в Україні та взаємозв'язок з іншими зборами, внесками, які сплачуються під час нарахування та виплат заробітної плати найманих робітників. Проаналізовано сучасний стан тіньової економіки України та втрати від ненадходження податку на доходи фізичних осіб бюджетів органів місцевого самоврядування. Проаналізовано проблеми щодо справляння податку з доходів фізичних осіб, сформовано рекомендації щодо механізмів державного регулювання для збільшення надходжень від податку на доходи фізичних осіб в Україні, шляхів подолання існуючих проблем.

The article is devoted to the theoretical study of the components of local budgets, identifying the main source of local budget revenues in Ukraine, finding relationships between sources of revenue of local budgets and mandatory payments to the State budget.

Components of local budgets, such as revenues and expenditures, have been identified.

It is established that local budget revenues are conditionally divided into own, ie revenues that local governments can "earn" and transferred, ie revenues that are transferred to local budgets from the state budget on a non-refundable basis (intergovernmental transfers). The value of own revenues of local budgets for the last three years ranges from 42—52% of total revenues of local budgets.

The main source of local budget revenues in 2012—2019 in own local budget revenues was identified.

It is established that the level of revenues to the general fund of local budgets from personal income tax.

There are three main means of increasing tax revenues to the budget, such as expanding the circle of taxpayers, increasing the number of objects from which indirect taxes are levied, raising tax rates for both direct and indirect taxation.

The current state of accrual and payment of personal income tax in Ukraine and the relationship with other fees, contributions that are paid in the accrual and payment of wages of employees are considered. The current state of the shadow economy of Ukraine and losses from non-receipt of personal income tax of local government budgets are analyzed.

Emphasis is placed on the relationship between the possibility of filling the budget by increasing taxation and the interest of economic entities in productive activities. It is emphasized that filling the budget by increasing taxation in the current economic environment in Ukraine can lead to the opposite effect, namely to the shadowing of the economy and as a consequence to a decrease in budget revenues at all levels.

The problems of personal income tax collection are analyzed, recommendations on state regulation mechanisms for increasing personal income tax revenues in Ukraine, ways to overcome existing problems are formed.

Ключові слова: податок з доходів фізичних осіб, крива Лаффера, військовий збір, єдиний соціальний внесок, органи місцевого самоврядування.

Key words: personal income tax, Laffer curve, military tax, single social contribution, local governments.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Розбудова місцевого самоврядування, утворення об'єднаних територіальних громад, передача ресурсів з бюджетів вищого рівня, повноважень до місць надання послуг в рамках проведення реформи з децентралізації влади для реальної реалізації права мешканців громади на сучасну медицину й освіту, доступні та якісні адміністративні, комунальні, соціальні послуги, гарні дороги, соціальну інфраструктуру, безпечне довкілля, чисті й освітлені вулиці тощо. Відмінною рисою функціонування новостворених адміністративно-територіальних об'єднань є усвідомлення громадянами, що їх об'єднує не лише спільна територія і її назва, а й нове спільне бачення майбутніх перспектив розвитку території. Люди мають зрозуміти, що вони можуть впливати на якість послуг які надають їм органи влади лише тоді, коли відповідальні за їх надання виконують свої обов'язки не лише по закону, а і тому що одержують свою зарплату з сплачених людьми податків. Найближчою до людей публічною владою є органи місцевого самоврядування, а саме: сільські, селищні міські ради та їхні виконавчі органи. Отже, саме ці органи публічної влади повинні мати широкі повноваження, права, обов'язки і достатньо коштів, щоб бути спроможними ефективно вирішувати усі питання віднесені до їх компетенції.

Для забезпечення вищенаведеного в Україні відбувається децентралізація — передача владних повноважень та ресурсів (в першу чергу фінансових) від органів державної влади якнайближче до людей — органам місцевого самоврядування.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Вагомий внесок у певні аспекти дослідження проблем державного управління соціально-економічним розвитком територіальних громад, реформування їх бюджетної та податкової сфери, досліджували і здійснили вагомий вклад такі вчені: Ф. Блок, М. Вебер, А. Сміт, А. Лаффер, М. Білик, В. Бодрова, В. Суторміна, Т. Піхняк, І. Розпутенко, Р. Рудницька, Д. Стеченко, О. Васирик, І. Луніна, А. Даниленко, О. Кириленко, В. Кравченко.

Огляд наукових публікацій показав, що якщо проблема наповнення бюджетів усіх рівнів висвітлюється періодично, то дослідження проблеми виведення економіки з "тіні" залишається на край низькому рівні. Водночас на сьогодні актуальним залишається дослідження механізмів державного регулювання процесу оподаткування доходів громадян, з метою модернізації нинішньої системи, якою створюються уявлення громадян про високі податки, збори, інші платежі до різних фондів, а також уявлення роботодавців про те, що податки за найманих працівників вони платять з власних коштів.

Це обумовлює необхідність більш глибоких досліджень у цьому напрямі та пошуку відмінних систем оподаткування від існуючої системи нині.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є аналіз державного регулювання оподаткування та адміністрування ПДФО, визначення сучасного стану сплати ПДФО, причин ухилення від сплати податку до бюджету, вироблення пропозиції щодо вдосконалення механізму стягнення ПДФО в Україні та інших пов'язаних зі сплатою ПДФО зборів, внесків в умовах децентралізації.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Реформа децентралізації започатковувалася для з метою реального збільшення дохідної частини місцевих бюджетів і, відповідно, дохідна частина місцевих бюджетів була збільшена. Однак одночасно зі збільшенням дохідної частини місцевих бюджетів, фінансування більшої частини видатків, пов'язаних з життям територіальних громад, тепер має здійснюватися з місцевих бюджетів.

Особливу увагу цій реформі було приділено в задекларованих органами державної влади стратегіях та концепціях розвитку, які роблять акцент на збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, пошуку резервів їх наповнення, покращення ефективності адміністрування податків і зборів.

Слід відзначити здобутки вітчизняних вчених у дослідженні теоретичних і практичних аспектів оподаткування, збільшенні дохідної частини бюджетів. Зокрема А. Крисоватий, П. Мельник, А. Соколовська, Л. Шабліста, А. Гаденко, А. Гречко, М. Карлінта інші приділяють значну увагу визначенню причин сучасного стану податкової системи, напрямів здійснення її реформування. Однак продовження досліджень щодо визначення комплексу цілей і заходів держави, спрямованих на покращення функціонування податкової системи є актуальним.

Для розвитку і процвітання тієї чи іншої територіальної громади потрібні фінансові і матеріальні ресурси. Основою для їх поповнення і використання є місцевий бюджет.

Складовими частинами місцевого бюджету є доходи і видатки. Перелік надходжень до місцевого бюджету визначає Бюджетний кодекс України.

Доходи місцевих бюджетів можна умовно поділити на власні, тобто доходи, які органи місцевого самоврядування повинні самостійно "заробити" та доходи, які місцевим бюджетам передають з державного бюджету на безповоротній основі. Їх можна назвати міжбюджетними трансфертами. Відсоткове значення власних до-

ходів місцевих бюджетів за останні три роки варіюється в межах від 42—52% в загальних доходах місцевих бюджетів.

У 2017 році доходи місцевих бюджетів склали 464,8 млрд грн, з яких 191,9 млрд грн — власні доходи, а 272,9 млрд грн — передані з держбюджету.

У 2018 році до доходів місцевих бюджетів надійшло 519,4 млрд грн, з яких 233,9 млрд грн — власні доходи, а 285,5 млрд грн — передані з держбюджету.

У 2019 році доходи місцевих бюджетів склали 520,4 млрд грн, з яких 275,0 млрд грн — власні доходи, а 245,4 млрд грн — передані з держбюджету [13].

Власні доходи місцевих бюджетів формують:

- податкові надходження на які припадає понад 88% загальної суми власних доходів місцевих бюджетів та складаються з: частини загальнодержавних податків та зборів (податок на прибуток, податок на доходи фізичних осіб, рентна плата за користування надрами, акцизний податок з пального та інші), місцевих податків і зборів (податок на майно, єдиний податок, туристичний збір та інші);

- неподаткові надходження на які припадає близько 10% суми власних доходів місцевих бюджетів, а саме: державне мито, штрафи плата за видачу ліцензій та дозволів, орендна плата;

- інші надходження, які складаються з коштів від продажу основного капіталу, донорських коштів отриманих від ЄС та міжнародних організацій тощо.

Враховуючи, що децентралізація — передача повноважень та фінансів від державної влади органам місцевого самоврядування — якнайближче до людей, можна спрогнозувати, що з кожним роком все більше повноважень від державної влади буде передаватися місцевій владі для формування ефективного місцевого самоврядування для створення комфортних, безпечних умов для проживання громадян, надання громадянам високоякісних послуг, і відповідно головам ОМС потрібно формувати та застосовувати прогресивні відносини в управлінні для підвищення рівня фінансового забезпечення місцевих бюджетів.

Відповідно, для забезпечення фінансування повноважень, частка власних доходів у місцевих бюджетах повинна зростати.

Основним джерелом доходів місцевих бюджетів у 2012—2019 роках був податок з доходів фізичних осіб (ПДФО), на який припадало 54—62% усіх власних доходів місцевих бюджетів.

Згідно з Бюджетним кодексом України до доходів загального фонду місцевих бюджетів належать:

- 60 відсотків податку на доходи фізичних осіб у селах, селищах та містах, 40 відсотків податку на доходи фізичних осіб у м. Києві, 100 відсотків податку на доходи фізичних осіб у м. Севастополь, 15 відсотків податку на доходи фізичних осіб перераховується до загального фонду бюджету Автономної Республіки Крим, обласних бюджетів.

У 2012 році надходження ПДФО до місцевих бюджетів становило 60,1 млрд грн до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 100,8 млрд грн.

У 2013 році надходження ПДФО до місцевих бюджетів становило 64,6 млрд грн до загального фонду

місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 105,2 млрд грн.

2014 році надходження ПДФО до місцевих бюджетів становило 62,5 млрд грн до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 101,1 млрд грн.

У 2015 році обсяг надходжень ПДФО склав 53,6 млрд грн, до загального фонду бюджетів органів місцевого самоврядування (без урахування трансфертів) надійшло 99,8 млрд грн.

У 2016 році обсяг надходжень ПДФО склав 79,0 млрд грн, до загального фонду бюджетів органів місцевого самоврядування (без трансфертів) надійшло 146,6 млрд грн.

У 2017 році обсяг надходжень ПДФО склав 110,0 млрд грн, до загального фонду бюджетів органів місцевого самоврядування (без трансфертів) надійшло 191,9 млрд грн.

У 2018 році обсяг надходжень ПДФО склав 138,1 млрд грн, до загального фонду бюджетів органів місцевого самоврядування (без трансфертів) надійшло 233,9 млрд грн.

У 2019 році обсяг надходжень ПДФО склав 165,4 млрд грн, до загального фонду місцевих бюджетів (без трансфертів) надійшло 275,0 млрд грн.

Існують три основних шляхи збільшення податкових надходжень у бюджет:

- а) збільшення суб'єктів — платників податків;
- б) збільшення об'єктів, які підлягають оподаткуванню непрямыми податками;
- в) збільшення рівня податкових ставок при прямому та при непрямому оподаткуванні.

Виходячи з вищевикладеного, особливу увагу органи державної влади та органи місцевого самоврядування повинні зосереджувати саме на адмініструванні податку на доходи фізичних осіб, пошуку можливостей щодо збільшення бази оподаткування цим податком, створення умов для легалізації трудових відносин, збільшенні рівня заробітної плати громадян в економічно активних суб'єктах господарювання та втілювати інші заходи, метою яких є нарощування надходжень від даного податку.

Варто, зазначити, що ПДФО, відповідно до Податкового кодексу, об'єктом оподаткування податком є загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід, тобто податок сплачується з доходу отриманого платником, іншими словами з заробітної плати, але не виключно.

Проте, разом з ПДФО з платника податків, у відповідності до законодавства України, податковим агентом утримується військовий збір (далі — ВЗ) до Державного бюджету, за ставкою яка становить 1,5 відсотка від об'єкта оподаткування, від загального місячного (річного) оподаткованого доходу.

Також, разом зі сплатою ПДФО та ВЗ, податковий агент відповідно до закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" нараховує та перераховує до відповідного бюджету єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі — єдиний внесок) — консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового дер-

жавного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [3].

Розмір єдиного внеску для роботодавців, встановлено у розмірі 22 відсотки на суму нарахованої кожній застрахованій особі заробітної плати за видами виплат (без врахування підприємств, установ і організацій, фізичних осіб — підприємців, в яких працюють особи з інвалідністю, та підприємств та організацій всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, в яких кількість осіб з інвалідністю становить не менш як 50 відсотків загальної чисельності працюючих і фонд оплати праці осіб з інвалідністю становить не менш як 25 відсотків суми витрат на оплату праці) [3].

Отже, відповідно до законодавства встановлено чітку залежність між виплатами доходу платнику та утриманням ПДФО до місцевого бюджету, військового збору до Державного бюджету з платника до бюджету та сплатою єдиного внеску до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування і відповідно можна дійти висновку, що корегування розміру одного обов'язкового платежу неминуче вплине на загальну ситуацію зі сплатою платежів до бюджету.

Тобто при мінімальній заробітній платі за місяць в 2019 році в розмірі 4173,00 грн, ПДФО становить 18% і складає 751,14 грн, ВЗ становить 1,5% і складає 62,60 грн, єдиний внесок становив 22% і складає 918,06 грн.

Вищезазначені цифри свідчать про наступне: з доходу робітника утримується 813,74 грн податку і збору (19,5% доходу) і відповідно робітник отримує 3359,26 грн до виплати, а роботодавець до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування перераховує 918,06 грн (22% від доходу).

Тобто загальний фонд оплати праці роботодавця повинен становити 5091,06 грн.

Виходячи з вищевикладеного складається враження, що з доходу сплачується 41,5% податків, зборів, та єдиного внеску, як робітником так і роботодавцем.

Свідченням уявлень про великі ставки податку, збору, внеску з заробітної плати, та й взагалі про надмірне оподаткування є позиція керівників органів державної влади опублікованих сайтах, вісниках органів державної влади [9; 10].

Тому, при розрахунку бюджету України та бюджетів територіальних громад, обов'язково потрібно враховувати психологічні настрої громадян, з приводу великих податків та протидію податкових агентів з приводу виплати "зарплати в конвертах" і, як наслідок, тінізація економіки.

За попередніми розрахунками Мінекономрозвитку рівень тіньової економіки у січні — вересні 2018 року склав 32% [12].

За розрахунками МВФ розмір тіньового сектору економіки в структурі економіки України сягає 44,8% [11].

Отже, можна поррахувати, що ОМС, отримують лише 55,2% податкових надходжень ПДФО, та недоотримують 44,8% надходжень від ПДФО. Відповідно в 2018 р. сума отриманого в ПДФО місцевими бюджетами в розмірі 135,6 млрд грн є лише 55,2% від можли-

вих надходжень. Сума недоотриманого ПДФО відповідно становить 110,05 млрд грн.

Проблема оподаткування як один з шляхів наповнення бюджетів різних рівнів є однією з головних для політиків, науковців, громадян, підприємств, оскільки ситуація в економіці України залишається досить напруженою. Найхарактернішими рисами кризових явищ є синхронний різкий спад виробництва валового внутрішнього продукту і національного доходу, що стався в Україні за останні роки, зменшення обсягів промислового виробництва, неплатоспроможністю, кількісне збільшення збитковості багатьох виробничих структур при відсутності створення нових конкурентоспроможних виробництв. За таких умов податки лягли непомерним тягарем на суб'єктів господарювання. Податкова система виявилася неадекватною існуючим економічним викликам, а перетворення в системі відбуваються занадто повільно.

Реакцією підприємств на збільшення податкових ставок, та ухил податкових органів лише на фіскальну функцію стало ухилення від оподаткування і перехід у економічно активних суб'єктів у "тіньову" економіку. Відповідно була звужена база оподаткування офіційної частки економіки.

Перенесення економічної активності у тінь є однією з найважливіших проблем сьогодення. Із звуженням бази оподаткування офіційної економіки посилюється податковий тиск на підприємства, які функціонують. Підприємства які легально працюють, працюють в економічно не вигідних умовах, адже собівартість товарів (послуг) в них вища на розмір сплачених податків, у порівнянні з суб'єктами які приховують свою діяльність від органів влади. Зрештою, можна спостерігати тенденцію, що підприємства, які працювали і добросовісно сплачували податки, поступово згортають свою діяльність, або починають працювати поза державним обліком. У результаті через високий рівень оподаткування скорочуються надходження до бюджетів усіх рівнів, що своєю чергою, не є задовольним для державного споживання. Отже, для поєднання двох найважливіших функцій податків — фіскальної та стимулюючої — необхідне виявлення оптимального рівня податкових вилучень як для підприємств, так і для органів публічної влади, що є важливим і важким завданням.

Отже, можливість поповнити бюджети органів місцевого самоврядування за рахунок збільшення оподаткування зменшує зацікавленість у продуктивній діяльності, самих підприємств, ФОПів. Встановлено, що до певної межі оподаткування у платника (підприємця або робітника) існує зацікавленість у економічній діяльності, але при подальшому збільшенні ставок податків, зацікавленість зменшується аж до зникнення взагалі (ефект кривої Лаффера).

Результатом такого зменшення — скорочення податкових надходжень. Цей ефект був охарактеризований американським економістом Артуром Лаффером і увійшов в економічну науку під назвою "крива Лаффера".

Основна ідея полягає у тому, що при зростанні ставок податку від 0 до 100 податкові надходження будуть зростати від 0 до деякого максимального значення (М), а потім, при подальшому збільшенні ставки податку, почнуть знижуватися до нуля. Податкові надходження

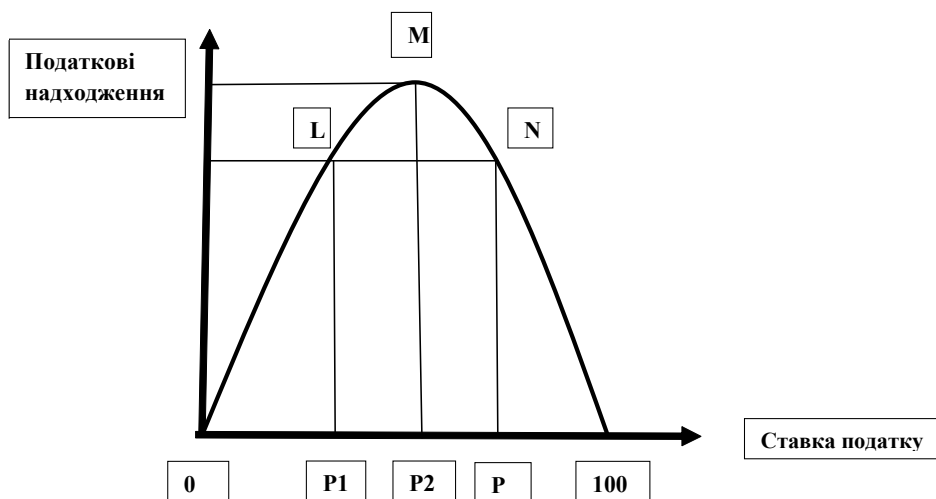

Рис. 1. Крива Лаффера

падають після деякої точки, тому що більш високі ставки податків, створюють умови для стримання економічної активності а, отже, податкова база скорочується.

Це видно у крайній точці, коли ставка податку становить 100 %. Податкові надходження тут знижуються до нуля, тому що 100%-на ставка податку має характер лише податкової конфіскації і зупиняє виробництво. А отже, 100 %-ий податок до податкової бази, не приносить податкового доходу. У точці L кривої Лаффера зниження ставки податку призводить до уповільнення податкових надходжень.

Однак зниження ставки податку від точки N приводить до збільшення податкових надходжень, але лише до точки М. Після зниження податкової ставки після точки М податкові надходження будуть зменшуватись. На кривій Лаффера видно, що у точках L і N різні ставки податку дають однакові бюджетні надходження. Таким чином, знаходячись у точці N, зменшуючи ставку податку і тим самим стимулюючи економічне зростання, можна перейти в точку L без зменшення податкових надходжень [7].

Отже, враховуючи значний рівень тінізації економіки, яка проявляється, в тому числі, в виплаті заробітної плати в "конвертах" і, як наслідок, несплаті податків до бюджету, для отримання позитивного ефекту, а саме: виведення зарплат з "конвертів" доцільним є збільшення мінімальної заробітної плати при одночасному зменшенні ставок податків, зборів, єдиного внеску. Також важливим, на нашу думку, буде звільнити роботодавців від обов'язку сплачувати ЄСВ за застраховану особу, та законодавчо встановити, що застрахована особа є платником ЄСВ.

Так, при збільшенні мінімальної заробітної плати до 5091,06 грн, і зменшення ставки ПДФО до 14,75%, зменшення ставки ВЗ до 1,23%, зменшенні ставки ЄСВ до 18% надходження до бюджетів усіх рівнів залишаться на попередньому рівні (ПДФО буде сплачено — 751,14 грн, ВЗ сплачено — 62,60 грн, ЄСВ сплачено 918,06 грн, і відповідно робітник отримав би до виплати 3359,26 грн.

Альтернативним варіантом збільшення надходжень ПДФО до місцевих бюджетів, на наш погляд, може стати активна участь ОМС відповідно до частини 3 статті 18 Закону України "Про місцеве самоврядування" у ви-

явленні економічних суб'єктів та ініціюванні проведення перевірок цих суб'єктів, щодо яких існують обґрунтовані підстави вважати, що діяльність здійснюється поза межами податкового законодавства, у проведенні перевірок підприємств за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення, що не перебувають у комунальній власності, а також фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, для виявлення фактів ухилення від оподаткування доходів.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Отже, ми дійшли висновку, що податок на доходи фізичних осіб є надійним джерелом надходжень територіальних бюджетів, основним джерелом усіх власних доходів місцевих бюджетів на якого припадає більша частина доходів є податок на доходи фізичних осіб. Проаналізувавши рівень тіньової економіки, виявили, що частина ПДФО недоотримується як державним так і місцевими бюджетами і в напрямку збільшення надходжень від ПДФО потрібно докладати зусиль ОМС, органам державної влади з врахуванням дії законів економіки.

Виходячи з проведеного аналізу існуючої ситуації з оподаткування доходів, нами розроблено низку рекомендацій щодо вдосконалення механізмів державного регулювання оподаткування доходів громадян, зокрема:

1. Проаналізувати систему оподаткування доходів громадян в контексті доцільності запровадження механізму прогресивної шкали оподаткування доходів.
2. Розглянути необхідність запровадження неоподаткованого мінімуму доходу, з якого ПДФО не буде справлятися.
3. Податковій службі активізувати впровадження засобів підвищення ефективності податкового контролю (сприятиме подоланню зловживань щодо ухилення від сплати податків).
4. Законодавчо врегулювати питання щодо участі в регулюванні ставки ПДФО органів місцевого самоврядування.
5. Проводити реальну боротьбу з корупцією в податковій сфері, для переконання платників ПДФО у тому, що сплачені податки, розпорядниками коштів використовуються виключно в інтересах платників податків.

Подальші напрями дослідження проблеми в контексті збільшення надходжень до бюджету є роз'яснювальна діяльність органів місцевої влади про необхідність сплати податків, про реальних платників податків, вирахування справедливої суми заробітної плати, при якій будуть задоволені інтереси працівників — отримувачів заробітної плати, працедавців — як податкових агентів, та органів місцевої влади — як отримувачів податків для задоволення інтересів мешканців.

Література:

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20180101>
2. Закон України "Про місцеве самоврядування" від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР (із змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
3. Закон України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 8.07.2010 № 2464-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#n57>
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Постанова Кабінету Міністрів України "Про Державну фіскальну службу України" від 21 травня 2014 р. № 236 (із змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>
6. Стратегія сталого розвитку "Україна-2020" від 12 січня 2015 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
7. Орлова В.К. Крива Лаффера: теорія і практика / В.К. Орлова, І.М. Негрич // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". — 2001. — № 417: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. — С. 477—480.
8. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні у січні-вересні 2018 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
9. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.tax.gov.ua/media-tsentr/novini/402-175.html>
10. Офіційне видання Державної податкової служби України. Вісник. Офіційно про податки [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100015696-oksana-markarova-u-bud-yakomu-vipadku-rro-kolis-dovedetsya-zrobiti-obovyazkovim>
11. Леандро Медіна Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years? IMF Working Papers No. 18/17 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.imf.org/en/publications/wp/issues/2018/01/25/shadow-economies-around-the-world-what-did-we-learn-over-the-last-20-years-45583>
12. Звіт Мінекономрозвитку від 11.02.2019 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bit.ly/2SGIGn6>
13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/vykonannia-dokhodiv-mistsevykh-biudzhetiv>

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "The Budget Code of Ukraine", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/ed20180101> (Accessed 17 November 2020).
  2. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine "About local self-government", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> (Accessed 17 November 2020).
  3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On the collection and accounting of a single contribution to the obligatory state social insurance", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#n57> (Accessed 17 November 2020).
  4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "The Tax code of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Accessed 17 November 2020).
  5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Resolution "On the State Fiscal Service of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF> (Accessed 17 November 2020).
  6. President of Ukraine (2015), Decree "Sustainable Development Strategy "Ukraine 2020" available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (Accessed 17 November 2020).
  7. Orlova, V.K. and Negrich, I.M. (2001). "Laffer curve: theory and practice". Bulletin of the National University "Lvivska Politechnika". Vol.417, pp. 477—480.
  8. Ministry for Development of Economy, Trade and Agriculture (2020), Report "General trends of the shadow economy in Ukraine in January-September 2018", available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki> (Accessed 17 November 2020).
  9. State tax service of Ukraine (2019) "The tax burden on the lowest wages should be reduced", available at: <https://www.tax.gov.ua/media-tsentr/novini/402175.html> (Accessed 17 November 2020).
  10. Markarova, O. (2019), "In any case, the registrar of settlement transactions will have to be made mandatory at some point", The official publication of the State Tax Service of Ukraine. Herald. Officially about taxes, available at: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100015696-oksana-markarova-u-bud-yakomu-vipadku-rro-kolis-dovedetsya-zrobiti-obovyazkovim> (Accessed 17 November 2020).
  11. Medina, L. and Schneider, F. (2018), "Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years?", available at: <https://www.imf.org/en/publications/wp/issues/2018/01/25/shadow-economies-around-the-world-what-did-we-learn-over-the-last-20-years-45583> (Accessed 17 November 2020).
  12. Ministry for Development of Economy, Trade and Agriculture (2019), Report "The level of the shadow economy for 9 months of 2018", available at: <https://bit.ly/2SGIGn6> (Accessed 17 November 2020).
  13. Official site of the Ministry of Finance of Ukraine (2020), "Execution of local budget revenues", available at: <https://mof.gov.ua/uk/vykonannia-dokhodiv-mistsevykh-biudzhetiv> (Accessed 4 November 2020).
- Стаття надійшла до редакції 18.11.2020 р.*